

POSTANOWIENIE

24 marca 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Adam Doliwa

na posiedzeniu niejawnym 24 marca 2026 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa K. Spółdzielni Mieszkaniowej w K.
przeciwko B.O., P.O. i R.O.

o zapłatę,

na skutek skargi o wznowienie postępowania K. Spółdzielni Mieszkaniowej w K.
na postanowienia Sądu Najwyższego - Izba Cywilna
z 23 stycznia 2025 r., I CSK 3415/24,

- 1. odrzuca skargę o wznowienie postępowania;**
- 2. zasądza od powódki na rzecz każdego z pozwanych po 1800 (tysiąc osiemset) złotych z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia niniejszego postanowienia powódce do dnia zapłaty tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Powódka K. Spółdzielnia Mieszkaniowa w K. wywiodła skargę kasacyjną o wznowienie postępowania na postanowienie Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2025 r., I CSK 3415/24, odmawiającego przyjęcia skargi kasacyjnej powódki do rozpoznania, wydane w sprawie przeciwko B.O., P.O. i R.O. o zapłatę.

Skarżąca wskazała, że wnosi o wznowienie postępowania w oparciu o art. 401 § 1 pkt 1 k.p.c. z uwagi na wydanie orzeczenia o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania przez osobę nieuprawnioną – sędziego T.S., który został powołany na urząd sędziego SN na wniosek KRS ukształtowanej przepisami ustawy nowelizującej z 8 grudnia 2017 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, a zarazem kwalifikowanym pismem procesowym o ściśle określonej przez ustawę treści.

Zgodnie z art. 401 k.p.c. podstawą wniesienia skargi o wznowienie postępowania jest nieważność postępowania. Podstawami skargi z powodu nieważności mogą być jedynie te enumeratywnie wymienione w powołanym przepisie, tj.:

1) jeżeli w składzie sądu uczestniczyła osoba nieuprawniona albo jeżeli orzekał sędzia wyłączony z mocy ustawy, a strona przed uprawomocnieniem się wyroku nie mogła domagać się wyłączenia;

2) jeżeli strona nie miała zdolności sądowej lub procesowej albo nie była należycie reprezentowana bądź jeżeli wskutek naruszenia przepisów prawa była pozbawiona możliwości działania; nie można jednak żądać wznowienia, jeżeli przed uprawomocnieniem się wyroku niemożność działania ustała lub brak reprezentacji był podniesiony w drodze zarzutu albo strona potwierdziła dokonane czynności procesowe.

Nie uzasadnia skargi o wznowienie postępowania powołanie się na przyczyny nieważności inne niż wymienione w art. 401, 401¹ § 1 i art. 403 k.p.c.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że można żądać wznowienia postępowania, które zostało zakończone prawomocnym wyrokiem, a także nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym lub upominawczym (art. 399 § 1 w zw. z art. 3531 k.p.c.) oraz postanowieniem co do istoty sprawy wydanym w postępowaniu nieprocesowym (art. 524 § 1 k.p.c.). Dopuszczalność wznowienia postępowania dotyczy zatem prawomocnych orzeczeń merytorycznych, które stanowią rozstrzygnięcie co do istoty sprawy. Wyjątek od tej

ogólnej reguły określającej zakres przedmiotowy skargi o wznowienie postępowania zawarty jest w art. 399 § 2 k.p.c., który dopuszcza wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem, gdy podstawa skargi wynika z orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego stwierdzającego niezgodność aktu normatywnego z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub ustawą, na podstawie którego zostało ono wydane (art. 401¹ k.p.c.).

Zgodnie z art. 410 § 1 k.p.c. sąd odrzuca skargę o wznowienie postępowania m.in. nieopartą na ustawowej podstawie wznowienia. W orzecznictwie dominuje stanowisko, że skarga nie opiera się na ustawowej podstawie wznowienia nie tylko wtedy, gdy przytoczona w niej podstawa nie odpowiada żadnej z ustawowych podstaw wznowienia, lecz także wówczas, gdy podstawa ta odpowiada wprawdzie ustawowej podstawie wznowienia, jednakże w rzeczywistości nie wystąpiła (zob. np. postanowienie SN z 29 stycznia 1968 r., I CZ 122/67, OSNCP 1968, nr 8-9, poz. 154).

Skarga o wznowienie postępowania opiera się na przysługującej poza tokiem instancji skardze o reasumpcję wadliwego procesu i zastąpienie zapadłego orzeczenia orzeczeniem nowym. Nadzwyczajny charakter tego środka prawnego, skierowanego przeciwko prawomocnemu orzeczeniu powoduje, że wznowienie postępowania może nastąpić wyłącznie z powodów ściśle określonych w ustawie. Katalog podstaw wznowienia postępowania został zawarty w art. 401, 401¹ i 403 k.p.c. i jest on wyczerpujący. Wszelkie inne okoliczności, wykraczające poza sytuacje taksatywnie wymienione w tych przepisach, nie mogą stanowić oparcia dla skargi o wznowienie. Pozbawienie możliwości działania polega na tym, że z powodu wadliwości proceduralnych sądu, będących skutkiem naruszenia konkretnych przepisów kodeksu postępowania cywilnego, strona nie mogła brać udziału w całym postępowaniu lub istotnej jego części. Nie można jednak żądać wznowienia, jeżeli przed uprawomocnieniem się wyroku niemożność działania ustała. Istotne jest przy tym, że pozbawienie możliwości działania nie może opierać się na subiektywnym przeświadczeniu strony żądającej wznowienia postępowania o wystąpieniu takiej okoliczności. (zob. postanowienie SN z 6 listopada 2024 r., II CSKP 1875/22).

Skarżący powołał się na okoliczności powołania sędziego Tomasza Szancilo, który wydał zaskarżone orzeczenie. Podnoszone w skardze argumenty nie spełniają enumeratywnie wskazanych podstaw wniesienia skargi o wznowienie postępowania.

Strona powodowa w postępowaniu, którego wznowienia się domaga, nie żądała wyłączenia sędziego od rozpoznania sprawy. Pomimo tego, że prawidłowo została zawiadomiona o składzie rozpoznającym sprawę. Skarżąca nie wyjaśniła (a tym bardziej nie usprawiedliwiła) również faktu niezłożenia wniosków z art. 49 § 1 k.p.c. lub art. 29 § 6 u.S.N., przy czym należy przypomnieć, że, stosownie do art. 29 § 4 u.S.N., okoliczności towarzyszące powołaniu sędziego Sądu Najwyższego nie mogłyby stanowić wyłącznej podstawy do podważenia orzeczenia wydanego z udziałem tego sędziego lub kwestionowania jego niezawisłości i bezstronności. Dopuszczalność badania spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego lub sędziego delegowanego do pełnienia czynności sędziowskich w Sądzie Najwyższym wymogów niezawisłości i bezstronności dotyczy tylko okoliczności towarzyszących jego powołaniu i jego postępowania po powołaniu, jeżeli w okolicznościach danej sprawy może to doprowadzić do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności, mającego wpływ na wynik sprawy z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy (art. 29 § 5 u.S.N.) (zob. postanowienie SN z 19 września 2024 r., II CSKP 4/24).

W orzecznictwie zauważono już, że podnoszenie wątpliwości co do okoliczności związanych ze składem sądu dopiero po zakończeniu postępowania (judykatem niekorzystnym dla danej strony czy uczestnika) świadczy o tym, że skarżący, żądając wznowienia postępowania kasacyjnego, zmierzają nie tyle do ukształtowania składu orzekającego Sądu Najwyższego w sposób odpowiadający ich zdaniem standardom konstytucyjnym i międzynarodowym, lecz do stworzenia sobie po raz drugi możliwości oceny podstaw kasacyjnych przez inny skład Sądu Najwyższego (zob. postanowienie SN z 21 stycznia 2022 r., III CO 6/22). Działanie takie nie może korzystać z ochrony.

Z tej przyczyny Sąd Najwyższy na podstawie art. 410 § 1 k.p.c. odrzucił skargę kasacyjną.

O kosztach postępowania kasacyjnego rozstrzygnął zaś na podstawie art. 98 w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 i § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Adam Doliwa

(P.H.)

[a.ł]